

Żelganocno palma

Leszek Czyż

OPOWIADANIA KURPIOWSKIE

Zapisał i przygotował do druku ks. Stanisław Tworkowski

JEK MARYNA ZYWCEM DO NĘBA JECHAŁA

Żeće co, swaku, nie kazdy pobożny je prawdźiże pobożny, a bywo jĩ tak, ze te, co po łodpustach ćegem latajć jĩ w kościołach ławky wygńotajć, jescze gorse so grzychy.

Pańetom, bułem wtencos śurkem, jak do Kadźidła przylotała z Jezgarky Ignacowa Maryna. Z tech Ignaców, co to jeden łucuł śe na łorgańiste, a drugi łoeńuł śe do Ćańćka z Pelakowć Leość. To nie było na śweće łodpustu jĩ śwęta, co by na niem Maryna nie była. Cy w Carni, cy w Myśańcu, cy w Brodowych Łakach, ba nawet do Kozłćw, co w Długem Kąće modlarńe majć, latała. Tyło co jć probosc z Kadźidła skłćn, to juz tam potem nie chodźiła.

To jej od tego wszystkego we łbże śe przewrććiło. Udumała sobże, ze juz je tako śwęta, co Pan Bóg po nć jek po tego, ajwu, Jelyjasa wćz z nęba przysće. To jek jej ten pomysľunek do łba włoz, to nie tyło całe dńe, ale jĩ noce w kadźidlańskem kościele śedźała, chyba ze jo dźod kośćelny wyrzućuł.

Az jednego razu – a było to coś po śwentem Marćińe – Maryna śedźi w ławkach, jak ten stćg, bo ńała na sobże kytlćw jĩ kaftanćw z mendel bez to, co juz jĩ przymrozky ńezgorse były. Śedźi, poćerze mrućy jĩ kywo śe jek Zyd do pśeca. Bo to jĩ prawdźiwy śwęty tyle by śe wymodleć nie mćg. Było juz chyba kele pćnćocka. A tak śe złozyło, co w Śarcej Łące pod borem cygony stojely. Dwćch tech ńedoźarkćw udumało z kościoła smatćw nakraść. Tak w nocy wyjeńi sybe z łćkna jĩ jeden ostał na dworzu pśiľnować, a drugi w kosu na prowćzku do chrzćdka kościoła zjechał jĩ dawćj rabować: to kylym z gradusćw, to łobrus z ołtorza, to jense dusne rzecy. A łuredźiły, co jek kos bęďże peľen, to ten z kościoła poćągńe za prowćzek. Maryna na ten momęť zdrzemnena śe. Kedy śe ocknena, zobocyła w tem źidoku od lampky, co śe przed żelgem ołtorzem śwećiła, duzy kos, kylymańi usłany, jek wćz po kśędza do chorego.

- O, mćj jejku – myśli Maryna – a moze to po mńe ańćłće ten kośyk z nęba przysłaly...

Jek tak pomysľala, to myk z ławky jĩ śust do kośiķa. Po prowďże ćasno jej tam było, bo kobźeta jek stodoła, ale jekoś wlaźła jĩ za prowćzek garścańi śe złapśiła. To wtencos tamten cygon, co pod kościołem stojćł, pomysľał sobże, co ten jego kolega znak mu daje, tak zaro za prowćzek poćągńćn. Ćągńe jĩ ćągńe, goľeńańi w pśoch śe zaper, az mu rzeńćk na portkach pęķ, bo Maryna woge ńezgorsć ńała. Po śulecce kośiķ juz kele łćkna. Maryna patrzy, a tu gźozdy mrugajo, a ńeśać jek ślebrzny rogalyķ śweći.

Żelganocno palma

- O la Boga! To chyba już niebo. – myśli Maryna – Trzeba będzie zaspiewać.

A głos to miała jak Lejbowa koza.

To jak już ten żaterek łód łokna dmuchnon, Maryna beknena: Święty! Święty! Święty!

A cygon znówu, jak ten bek usłyszał, to pomyślał, co tamten jego kamrat, o żandarach mu krzycy. To wej, się zląk, aż go w bebechach sperło. Kos puścił jej coś w nogy, a Maryna buch z kosem łó żeńe.

Bez całej jegzant potem siedzieć w ławkach nie mogła, bo jej się wszystko pod krzyżami potłukło.

Tak to łono jej jest. Nie tak łatwo świętem zostać, a jej do nieba łód razu za byle co nie przyjno.

Źródło: Literatura ludowa. Kurpie., p. red. J. Krzyżanowski, Polskie Towarzystwo

Ludoznawcze, Warszawa 1961 r., s. 86.

Autor wpisu: **Leszek Czyż**